

RAADSMEEDEDELING

Onderwerp
JeugdzorgPlus 2024 - 2025

Steenbergen; 19 september 2023

Aan de Raad,

Gemeenten hebben op basis van de Jeugdwet de opdracht om gesloten jeugdhulp (ook wel JeugdzorgPlus genoemd) te bieden aan kinderen met ernstige opgroei- en opvoedingsproblemen. De jeugdhulpregio West-Brabant West (WBW) waar de gemeente Steenbergen onderdeel van uitmaakt, pakt deze opdracht samen op met de jeugdhulpregio's West-Brabant Oost (WBO) en Zeeland.

De drie jeugdhulpregio's kopen gezamenlijk JeugdzorgPlus plaatsen in bij Stichting Almata (gevestigd in Ossendrecht). Leidend daarin is de landelijke opdracht om het aantal gesloten plekken af te bouwen en de benodigde plekken om te bouwen naar vormen van kleinschalig verblijf. De afgelopen jaren is er - conform de overeenkomst 2019-2022 - al een afbouw gerealiseerd van 48 naar 36 plekken.

Kernboodschap

De komende twee jaar wordt ingezet op een verdere af- en ombouw van JeugdzorgPlus. Voor de jaren 2024 en 2025 kopen de drie jeugdhulpregio's 36 plekken in bij Stichting Almata, bestaande uit 24 gesloten en 12 'hybride' plekken. Zo wordt het aantal plekken op een verantwoordelijke en duurzame manier verder afgebouwd naar 24 plekken. Daarnaast wordt er gewerkt om een alternatief aanbod te ontwikkelen om jeugdigen tot 18 jaar met ernstige opgroei- en opvoedingsproblemen een passende plek te kunnen bieden.

Aanleiding

Het rijk heeft de ambitie bepaald om gesloten jeugdhulp in zijn huidige vorm geheel af te bouwen (beweging naar 0). Het streven is om in 2030 zo dicht mogelijk bij het eindstation van 0 gesloten plaatsingen te komen. De regiovisie jeugdhulp West-Brabant West 2022-2025 sluit al aan bij deze landelijke ambitie. Vanuit de kernwaarde 'Ieder kind verdient een thuis' sturen we erop dat als kinderen hulp ontvangen die zo dicht als mogelijk bij het eigen thuis wordt ingezet. Kan een kind niet langer thuis blijven, dan moet het verblijf zoveel als mogelijk op de reguliere gezinssituatie lijken en zo tijdelijk mogelijk zijn. Deze opgave komt ook terug in de Hervormingsagenda Jeugd 2023 -2028: het terugdringen residentiële jeugdhulp.

Deze ontwikkelingen leiden tot een transformatie van het zorglandschap. Er zijn immers alternatieven nodig om jeugdigen de hulp te bieden die zij nodig hebben, op een manier die past bij de landelijke ambitie en onze eigen kernwaarden. Gemeenten hebben een belangrijke regierol in het (door)ontwikkelen van passende alternatieven en lichtere vormen van jeugdhulp. Hiermee wordt gesloten jeugdhulp voorkomen en de uitstroom bevorderd.

Dit betekent dat er de komende jaren belangrijke beleidsmatige en financiële keuzes gemaakt moeten worden.

Duurzame transformatie

De afgelopen jaren is er al ingezet op het afbouwen van het aantal plekken gesloten jeugdhulp. De afbouw van 48 naar 36 plekken vond sneller plaats dan gepland. Onder andere hierdoor ontstonden er (continuïteits)problemen bij Stichting Almata. Naar aanleiding hiervan heeft het college in februari 2023 een besluit genomen voor een continuïteitsbijdrage voor het jaar 2023, hierover bent u middels een raadsmededeling geïnformeerd (RD2300027). Met deze extra financiële bijdrage is de zorg voor de jeugdigen zeker gesteld voor het jaar 2023. Deze ervaring is meegenomen in de inkoop gesloten jeugdhulp voor 2024 en 2025. JeugdzorgPlus wordt daarmee gecontroleerd af- en omgebouwd en bestendig gemaakt voor de komende jaren.

Voor de verdere afbouw moet er eerst een alternatief aanbod ontwikkeld worden. Dit doen we onder andere door 12 plekken om te bouwen naar een hybride variant. Voor deze plekken geldt dat er minder vrijheid beperkende middelen ingezet kunnen worden. Afhankelijk van wat de jeugdige nodig heeft. De 12 plekken zorgen er voor dat als er onverhoopt meer plekken voor gesloten jeugdhulp nodig zijn, deze beschikbaar zijn (risicobeheersing). Daarnaast is er naast afbouw ook sprake van 'ombouw naar kleinschalig verblijf'. We spreken van kleinschaligheid bij een groepsgrootte van maximaal 6 jeugdigen.

Consequenties

Door de af- en ombouw van JeugdzorgPlus verwachten we een toenemende vraag aan voorliggende voorzieningen en specialistische ambulante behandeling en/of begeleiding. Dit vraagt om een transformatie van het zorglandschap. Om hier zo goed mogelijk op in te spelen, nemen de drie jeugdhulpregio's de volgende maatregelen:

1. *Inrichten bovenregionale Governance:*
De voorbereidingen om een bovenregionale governance met de drie jeugdhulpregio's in te richten zijn gaande. Dit is nodig gezien de complexe opdracht die van ons gevraagd wordt.
2. *Inrichten 'ambulant plus-team'*
Om de vraag op te vangen, richten we een ambulant plus-team in. Met het ambulant plus-team willen we de expertise vanuit het gedwongen kader (tijdelijk) invliegen bij lopende zorgtrajecten, zodat de jeugdige op de behandelplek en/of in het eigen gezin kan blijven.
3. *Intensiveren aantal Civiel Traject Beraden (CTB)*
We intensiveren het aantal CTB en voorwaardelijke machtigingen om JeugdzorgPlus te voorkomen en waar mogelijk een jeugdige eerder te laten uitstromen uit JeugdzorgPlus
4. *Nauwe betrokkenheid bij de landelijke bijeenkomsten*
We blijven nauw betrokken bij de landelijke bijeenkomsten georganiseerd door de VNG en het rijk om de kwetsbaarheid van het aanbod zo goed mogelijk te managen.

Ook financieel gezien heeft de af- en ombouw van JeugdzorgPlus gevolgen. De verdere afbouw en kleinere groepsgrootte zorgen voor een toename van de kosten JeugdzorgPlus. De beschikbare gelden worden aangewend om de zorg voor jongeren overeind te houden, te voorkómen dat jongeren JeugdzorgPlus nodig hebben en om alternatieven te ontwikkelen. Hoewel er nog geen duidelijkheid is over de kosten voor de opbouw alternatieven en de gevolgen voor de rest van het zorglandschap is het aannemelijk dat dit een kostenverhogend effect heeft.

Jeugdautoriteit en Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd

De Jeugdautoriteit (JA) en de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) zijn gedurende het hele proces betrokken, aangezien Stichting Almata een cruciale aanbieder is.

De JA en IGJ toetsen of de gemaakte keuzes, de komende jaren, voldoende continuïteit waarborgen.

De inkoop 2024 en 2025 bevat een duurzame oplossing voor zowel de gesloten als open (behandel)woonvormen van Stichting Almata.

Mochten er verdere ontwikkelingen zijn, dan zullen we u hierover informeren.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Steenbergen,
de secretaris,

de locoburgemeester,

J. van Delden

E.M.J. Prent